

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV DEN HAAG

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/lvvn

Ons kenmerk
WJZ / 98837802

Bijlage(n)
1

Datum 28 november 2025
Betreft Ontwerp verzamelbesluit Omgevingswet LVVN en KGG 2026

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik u, mede namens de Minister van Klimaat en Groene Groei en de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, aan het ontwerpbesluit houdende wijzigingen in de algemene maatregelen van bestuur op het terrein van het Omgevingswet (Verzamelbesluit Omgevingswet LVVN en KGG 2026). Voor de inhoud van het ontwerpbesluit verwijst het kabinet u naar de ontwerpnota van toelichting in de bijlage.

De voorlegging geschiedt in het kader van de wettelijk voorgeschreven voorhangprocedure in artikel 23.5, eerste lid, van de Omgevingswet, en biedt uw Kamer de mogelijkheid zich uit te spreken over het ontwerpbesluit voordat het aan de Afdeling advisering van de Raad van State zal worden voorgelegd en vervolgens zal worden vastgesteld.

Op grond van de aangehaalde bepalingen geschiedt de voordracht aan de Koning ter verkrijging van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State over het ontwerpbesluit niet eerder dan vier weken nadat het ontwerpbesluit aan beide Kamers der Staten-Generaal is voorgelegd.

Een gelijklopende brief heeft het kabinet naar de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal verzonden.

Hoogachtend,

Femke Marije Wiersma
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

**Besluit van _____, houdende
wijzigingen in algemene maatregelen van bestuur op het terrein van de Omgevingswet
(Verzamelbesluit Omgevingswet LVVN en KGG 2026)**

[Keten-ID 26847]

Op de voordracht van Onze Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
en Onze Minister van Klimaat en Groene Groei van _____, nr. WJZ / _____;

Gelet op de artikelen 2.19, vijfde lid, aanhef en onder a, onder 2° en 3°, en onder b, 2.24,
eerste lid, 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, d en p, en tweede lid, aanhef en onder a, 5.1,
tweede lid, aanhef en onder g, 5.2, derde lid, 18.25, tweede lid, onder a, 20.1, vierde lid, 20.4,
aanhef en onder c en k, 20.6, eerste lid, onder a, 20.7, onder a en e, van de Omgevingswet en de
artikelen 78, 79 en 80 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van _____, nr. _____);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en
Natuur, de Staassecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en Onze Minister
van Klimaat en Groene Groei van _____, nr. WJZ / _____;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I (Besluit activiteiten leefomgeving)

Het **Besluit activiteiten leefomgeving** wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1a, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel c vervalt "en".
2. In onderdeel d wordt de punt vervangen door "; en".
3. Een onderdeel wordt toegevoegd, luidende:
e. de artikelen 78, 79 en 80 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

B

Aan artikel 3.4, tweede lid, onderdeel d, wordt toegevoegd "en andere mobiele stookinstallaties".

C

Artikel 4.1186 en artikel 4.1205 worden als volgt gewijzigd:

1. Na "op of in de bodem gebracht als" wordt een dubbele punt geplaatst.
2. Voor de tekst "de bodem tegelijkertijd wordt bevoeid of beregend" wordt de aanduiding "a." geplaatst.
3. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel a (nieuw) door "; of" wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
 - b. tegelijkertijd water op of onder het grondoppervlak wordt gebracht door middel van een buizen- of slangenstelsel.

D

Artikel 4.1191 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onderdeel b, wordt "op gronden" telkens vervangen door "op percelen of delen daarvan".
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
 3. Voor de toepassing van het tweede lid wordt verstaan onder:
 - a. lengte van een perceel of deel daarvan: zijde van een perceel of zijde van een deel van een perceel die de grootste hoek vormt met de hoofdrichting van de hoogtelijnen;
 - b. breedte van een perceel of deel daarvan: zijde van een perceel of zijde van een deel van een perceel die de kleinste hoek vormt met de hoofdrichting van de hoogtelijnen.

E

Artikel 4.1218, onderdeel a, onder 2°, komt te luiden:

- 2°. ter uitvoering van een ruilbesluit; en.

F

In artikel 11.51, tweede lid, vervalt ", of met betrekking tot voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van bij de ministeriële regeling aangewezen soorten".

G

Artikel 11.99, vijfde lid, onder g, komt te luiden:

- g. jaguarundi (*Herpailurus yagouaroundi*);.

H

Artikel 11.101, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a, komt als volgt te luiden:
 - a. aantoonbaar is verkregen:
 - 1°. in Nederland op grond van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit of in overeenstemming met de eisen verbonden aan een aanwijzing van de flora- en fauna-activiteit als vergunningvrij geval; of
 - 2°. buiten Nederland overeenkomstig de aldaar geldende regelgeving; of
2. In onderdeel b wordt "aantoonbaar" vervangen door "dat aantoonbaar".

I

Bijlage X bij artikel 11.103, eerste lid, onder c, onder 2° komt te luiden:

Bijlage X bij artikel 11.103, eerste lid, onder c, onder 2°, van dit besluit (van administratieplicht uitgezonderde soorten)

Lama guanicoe (Goeanaco)
Rhea americana (Nandoe)
Anas formosa (Baikaltaling)
Coscoroba coscoroba (Coscoroba)
Dendrocygna arborea (Westindische fluiteend)
Sarkidiornis melanotos (Knobbeleend)
Argusianus argus (Argusfazant)
Gallus sonneratii (Sonnerats hoen)
Pavo muticus (Groene pauw)
Polyplectron bicalcaratum (Spiegelpauw)
Polyplectron germaini (Germain's spiegelpauw)
Polyplectron malacense (Maleise spiegelpauw)
Gallicolumba luzonica (Luzondolksteekduif)
Agapornis canus (Grijskopagapornis)
Agapornis fischeri (Fischers agapornis)
Agapornis lilianae (Nyasa-agapornis)
Agapornis nigrigenis (Zwartwangagapornis)
Agapornis personatus (Zwartmaskeragapornis)
Agapornis taranta (Zwartvleugelagapornis)
Alisterus scapularis (Australische koningsparkiet)
Amazona amazonica (Oranjevleugelamazone)
Amazona farinosa (Grote amazone)
Aprosmictus erythropterus (Roodvleugelparkiet)
Ara ararauna (Blauwgele ara)
Aratinga acuticaudata (Blauwkoparatinga)
Aratinga leucophthalma (Witoogaratinga)
Aratinga pertinax (Maisparkiet)
Barnardius zonarius (Barnards rosella)
Bolborhynchus lineola (Catharinaparkiet)
Brotogeris chrysoptera (Oranjevleugelparkiet)
Cyanoramphus auriceps (Geelvoorhoofdkakariki)
Forpus coelestis (Blauwe muspapegaai)
Forpus conspicillatus (Gebrilde muspapegaai)
Forpus cyanopygius (Mexicaanse muspapegaai)
Forpus passerinus (Groene muspapegaai)
Forpus xanthops (Geelwangmuspapegaai)
Forpus xanthopterygius (Spix» muspapegaai)
Lathamus discolor (Zwaluwparkiet)
Loriculus vernalis (Indische hangparkiet)
Myiopsitta monachus (Monniksparkiet)
Nandayus nenday (Nandayparkiet)
Neophema chrysostoma (Blauwvleugelparkiet)
Neophema elegans (Prachtparkiet)
Neophema pulchella (Turkooisparkiet)
Neophema splendida (Splendidparkiet)
Neopsephotus bourkii (Bourke's parkiet)
Northiella haematogaster (Roodbuikparkiet)
Pionites melanocephalus (Zwartkopcaique)
Pionus maximiliani (Maximiliaans papegaai)
Pionus menstruus (Zwartoorpapegaai)
Platycercus adscitus (Bleekkoprosella)
Platycercus caledonicus (Geelbuikrosella)
Platycercus elegans (Pennantrosella)
Platycercus eximius (Prachtrosella)
Platycercus icterotis (Stanleyrosella)
Platycercus venustus (Zwartkoprosella)
Polytelis alexandrae (Prinses van Walesparkiet)
Polytelis anthopeplus (Regentparkiet)

Polytelis swainsonii (Barrabandparkiet)
 Psephotus haematonotus (Roodrugparkiet)
 Psephotellus varius (Regenboogparkiet)
 Psittacula alexandri (Roseborstparkiet)
 Psittacula cyanocephala (Pruimkopparkiet)
 Psittacula derbiana (Lord Derby's parkiet)
 Psittacula eupatria (Grote Alexanderparkiet)
 Psittacula roseata (Bloesemkopparkiet)
 Purpureicephalus spurius (Roodkapparkiet)
 Pyrrhura picta (Bonte parkiet)
 Poephila cincta cincta (Gordelamadine)
 Iguana iguana (Groene leguaan)
 Boa constrictor (met uitzondering van de Boa constrictor occidentalis)
 Corallus hortulanus (Tuinboa)
 Malayopython reticulatus (Netpython)
 Python bivittatus (Burmese tijgerpython)
 Python regius (Koningspython)
 Python sebae (Rotspython)
 Ambystoma mexicanum (Axolotl)
 Tridacna crocea
 Tridacna maxima
 ordo Antipatharia
 ordo Helioporacea
 ordo Scleractinia
 familia Tubiporidae
 familia Milleporidae
 familia Stylasteridae

Artikel II (Besluit kwaliteit leefomgeving)

Het **Besluit kwaliteit leefomgeving** wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 3.59 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de huidige tekst wordt de aanduiding "1." geplaatst.
2. In de aanhef van het eerste lid (nieuw) wordt "artikel 2.19, vierde lid" vervangen door "artikel 2.19, vijfde lid" en vervalt ", waaronder":
 - 1°. het besluit om de toegang tot een Natura 2000-gebied op grond van artikel 2.45, eerste lid, van de wet te beperken of te verbieden;
 - 2°. de feitelijke handelingen, bedoeld in artikel 10.10b van de wet; en
 - 3°. het in en rondom een Natura 2000-gebied aanbrengen van de nodige kentekenen die de aanwijzing als Natura 2000-gebied en de rechtsgevolgen daarvan kenbaar maken."
3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
 2. Tot de instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen kunnen behoren:
 - 1°. een besluit om de toegang tot het Natura 2000-gebied op grond van artikel 2.45, eerste lid, van de wet te beperken of te verbieden;
 - 2°. feitelijke handelingen als bedoeld in artikel 10.10b van de wet; en
 - 3°. het in en rondom het Natura 2000-gebied aanbrengen van de nodige kentekenen die de aanwijzing als Natura 2000-gebied en de rechtsgevolgen daarvan kenbaar maken.

B

In artikel 3.62, aanhef, wordt "artikel 2.18, eerste lid, onder f, onder 2°, van de wet" vervangen door "artikel 2.18, eerste lid, onder g, onder 2°, van de wet".

C

In artikel 8.74l, eerste lid, onder b, onder 4°, vervalt "of".

D

Artikel 11.67, eerste lid, onder a, onder 1°, komt te luiden:

1°. van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;.

E

Bijlage XV wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel A vervalt 'Harculo' en vervalt de bijbehorende gemeente 'Zwolle'.
2. In onderdeel B vervalt 'Eemshaven' en vervalt de bijbehorende gemeente 'Het Hogeland'.
3. Onderdeel C komt te luiden:

C. Locaties voor een hoogspanningsverbinding

Locaties voor een hoogspanningsverbinding zijn de tracés tussen de locaties:

Beverwijk – Oostzaan – Diemen;
Beverwijk – Vijfhuizen – Bleiswijk;
Beverwijk – Wijk aan Zee;
Bleiswijk – Krimpen a/d IJssel;
Borssele – Rilland – Tilburg;
Delesto – Weiwerd – lijn Eemshaven-Meeden (knooppunt Schildmeer);
Diemen – Diemer Vijfhoek;
Doekegat – Eemshaven Oudeschip;
Doetinchem – Niederrhein (Duitsland);
Eemshaven – Eemshaven Converterstation;
Eemshaven – Meeden;
Eemshaven – Robbenplaat;
Eemshaven Converterstation – Feda (Noorwegen);
Eemshaven Oudeschip – Eemshaven;
Eemshaven Oudeschip – Eemshaven Synergieweg;
Eemshaven Oudeschip – Waddenweg Converterstation;
Hengelo (O) – Gronau (Duitsland);
Hessenweg – Ens;
Hollandse Kust Noord Landstation – Wijk aan Zee;
Hollandse Kust West – Wijk aan Zee – Beverwijk;
Hollandse Kust Zuid Landstation – Maasvlakte;
IJmuiden Ver – Maasvlakte;
Maasbracht – Oberzier/Siersdorf (Duitsland);
Maasbracht – Van Eyck (België);
Maasvlakte – Enecogen;
Maasvlakte – Grain (Groot-Brittannië);
Maasvlakte – Hoek van Holland – Westerlee;
Maasvlakte – Simonshaven – Crayestein – Krimpen a/d IJssel;
Meeden – Diele (Duitsland);
Meeden – Musselkanaal – Veenoord-Boerdijk – Hessenweg;
Platformen Borssele Alpha en Beta – Borssele;
Platform Hollandse Kust Noord Alpha – Hollandse Kust Noord Landstation;
Platformen Hollandse Kust West Alpha en Beta – Hollandse Kust Noord Landstation;
Platformen Hollandse Kust Zuid Alpha en Beta – Hollandse Kust Zuid Landstation;
Platform IJmuiden Ver Alpha – Borssele;
Platformen IJmuiden Ver Beta en Gamma – Maasvlakte;
Platform Nederwiek 1 – Borssele;
Platform Nederwiek 2 – Maasvlakte;

Rilland – Zandvliet (België);
Robbenplaat – Oostpolder;
Simonshaven – Maasstroom Energiecentrale;
Vierverlaten – Bergum – Louwsmeer – Oudehaske – Ens;
Vierverlaten – Eemshaven Oudeschip;
Vierverlaten – Zeyerveen – Wijster – Hessenweg;
Waddenweg Converterstation – Endrup (Denemarken);
Wateringen – Westerlee;
Wateringen – Bleiswijk; en
Zwolle – Hengelo (O) – Doetinchem – Dodewaard – Boxmeer – Maasbracht – Eindhoven –
Tilburg – Geertruidenberg – Krimpen a/d IJssel – Breukelen/Kortrijk – Diemen – Lelystad –
Ens – Zwolle.

Artikel III (Omgevingsbesluit)

Het **Omgevingsbesluit** wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 10.6b wordt in onderdelen a en b “artikel 2.19, vierde lid” vervangen door “artikel 2.19, vijfde lid”.

B

Artikel 10.36a, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a, komt “en” aan het einde van de zin te vervallen.
2. In onderdeel b, onder 1°, wordt “in Nederland voorkomende vogelsoorten” vervangen door “in Nederland voorkomende trekvogelsoorten”.
3. In onderdeel b, onder 2°, wordt “bij de habitatrichtlijn.” vervangen door “bij de habitatrichtlijn; en”
4. Er wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. de voortgang van de inspanningen voor het bereiken van de doelstellingen uit de vogelrichtlijn en de habitatrichtlijn.

C

Artikel 13.14 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van onderdeel c vervalt “en”.
2. Aan het slot van onderdeel d wordt de punt vervangen door een puntkomma.
3. Er worden twee onderdelen toegevoegd, luidende:
 - e. Onze Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur; en
 - f. de inspecteur-generaal der mijnen.

Artikel IV (Inwerkingtreding)

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 juli 2026.

Artikel V (Citeertitel)

Dit besluit wordt aangehaald als: Verzamelbesluit Omgevingswet LVVN en KGG 2026.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

De Minister van Klimaat en Groene Groei,

NOTA VAN TOELICHTING

Inhoudsopgave

NOTA VAN TOELICHTING	7
I. ALGEMEEN	7
1. Inleiding	7
2. Hoofdpijnen van dit besluit	7
2.1 Inhoudelijke wijzigingen	7
2.1.1 Waarborging locaties voor grootschalige elektriciteitsopwekking, waarborglocaties voor kernenergiecentrales en waarborging hoogspanningsverbindingen	8
2.2 Technische wijzigingen	9
2.2.1 Het op of in de bodem brengen van meststoffen	9
2.2.2 Natuur	10
2.2.3 Overige technische wijzigingen	10
3. Verhouding tot hoger recht	11
4. Gevolgen van dit besluit	11
5. Uitvoering, toezicht en handhaving	11
6. Evaluatie	12
7. Consultatie en advies	12
7.1 Algemeen	12
7.2 Reacties op het in consultatie gebrachte ontwerp van dit verzamelbesluit	12
7.4 Parlementaire betrokkenheid	13
8. Inwerkingtreding	13
II. ARTIKELSGEWIJS	13

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet (verder: Ow) in werking getreden. In de Ow en bijbehorende regelgeving zijn enkele onvolkomenheden en omissies aangetroffen op beleidsterreinen van LVVN en KGG. Het Verzamelbesluit Omgevingswet LVVN en KGG 2026 bevat wijzigingen van het Besluit activiteiten leefomgeving (verder: Bal), het Besluit kwaliteit leefomgeving (verder: Bkl) en het Omgevingsbesluit (verder: Ob), die zijn vastgesteld krachtens de Ow. Het merendeel van de wijzigingen betreft technische wijzigingen en verbeteringen, zoals het oplossen van verschrijvingen en het herstellen van onjuiste verwijzingen. Daarnaast betreft een deel van de wijzigingen inhoudelijke wijzigingen. Deze wijzigingen houden mede verband met de vaststelling van het Programma Energiehoofdstructuur (Strct. 2024, 7181) (verder: PEH). De wijzigingen zijn gebundeld, omdat zij onder de portefeuilles van de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en de Minister van Klimaat en Groene Groei vallen en allen te doen hebben met de fysieke leefomgeving.

2. Hoofdpijnen van dit besluit

2.1 Inhoudelijke wijzigingen

Bij de inhoudelijke wijzigingen gaat het om de volgende onderwerpen: actualisatie van locaties voor grootschalige elektriciteitsopwekking, actualisatie van waarborglocaties voor een

kernenergiecentrale en actualisatie van tracés van hoogspanningsverbindingen in verband met de vaststelling van het PEH. In paragraaf 2.1.1 van de toelichting worden die wijzigingen nader toegelicht.

2.1.1 Waarborging locaties voor grootschalige elektriciteitsopwekking, waarborglocaties voor kernenergiecentrales en waarborging hoogspanningsverbindingen

Het PEH is op 5 maart 2024 gepubliceerd samen met een uitvoeringsagenda. In het kader van de uitvoering van dit programma zijn een aantal wijzigingen in het Bkl doorgevoerd. Deze worden hierna verder toegelicht.

Waarborging locaties voor grootschalige elektriciteitsopwekking – Schrappen locatie Harculo

De locatie Harculo was aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsproductie. Dat wil zeggen dat op die locatie ruimte geboden moest worden voor een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, zoals beschreven in artikel 5.156 Bkl. Het PEH bevat een actualisatie van ruimtelijke aanwijzingen en reserveringen voor grootschalige elektriciteitsproductie. Daarin is aangegeven dat Harculo als ruimtelijke reservering voor grootschalige elektriciteitsproductie komt te vervallen in Bijlage XV bij artikel 5.156, onder A, Bkl en de bijbehorende Omgevingsregeling. De voormalige Centrale Harculo is in 2018 gesloopt en sindsdien heeft herontwikkeling plaatsgevonden. Het PEH herbevestigt de andere ruimtelijke aanwijzingen van locaties voor grootschalige elektriciteitsproductie.

Waarborglocaties voor kernenergiecentrales – Locatie Eemshaven

De locatie Eemshaven was met ingang van 19 december 1984, met de vaststelling van het Structuurschema Elektriciteitsvoorziening II, aangewezen als waarborglocatie voor de potentiële vestiging van een kerncentrale. Het waarborgingsbeleid voor kerncentrales is vooral gericht op het voorkomen dat de eventuele bouw van een kerncentrale onmogelijk wordt. Dit betekent bijvoorbeeld dat voor een waarborglocatie wordt voorkomen dat in de nabijheid daarvan nieuwe dichtbevolkte gebieden ontstaan. Het aanwijzen van een waarborglocatie voor kernenergie betekent niet dat kerncentrales uitsluitend daar gebouwd mogen worden, vestiging op andere locaties blijft mogelijk. Het vorige kabinet heeft besloten om Eemshaven als waarborglocatie voor de mogelijke vestiging van een kerncentrale te schrappen. Het huidige kabinet heeft bevestigd dit beleid voort te zetten (Kamerstukken II 2024/25, 32 645, nr. 132). Daarmee wordt tegemoetgekomen aan een tweetal moties (motie van het lid Beckerman, Kamerstukken II 2020/21, 35 603, nr. 51 en motie van de leden Sienot en Mulder, Kamerstukken II 2020/21, 35 603, nr. 59). Het schrappen van Eemshaven als waarborglocatie voor kerncentrales is ook vastgelegd in het PEH. De andere aangewezen waarborglocaties voor de mogelijke vestiging van een kerncentrale in het Bkl blijven bestaan.

Waarborging hoogspanningsverbindingen 220/380 kV

Voor hoogspanningsinfrastructuur van ten minste 220 kV dient een omgevingsplan voor de aangewezen locaties het gebruik als hoogspanningsverbinding toe te laten. Hierbij dient de gemeente het hoogspanningstracé zoveel als mogelijk vrij te waren van ontwikkelingen die de functionaliteit van de verbinding en daarmee de leveringszekerheid en betrouwbaarheid van de elektriciteitsvoorziening in de weg staan. Door ontwikkelingen van hernieuwbare elektriciteitsproductie en de toenemende vraag naar elektriciteit hebben de netbeheerders de afgelopen jaren de hoogspanningsinfrastructuur uitgebreid om in de toename in vraag en aanbod te kunnen voorzien. Aan bijlage XV, onder E, Bkl zijn daarom de nieuwe locaties van hoogspanningsverbindingen toegevoegd waarvoor al een onherroepelijk besluit is genomen sinds de laatste actualisatie van het Bkl per 16 september 2020 (Stb. 2020, 400). Dit betreft daarmee geen nieuw besluit, maar een vastlegging van verbindingen die al bestaan, en waarvoor al een onherroepelijk besluit is genomen. De volgende verbindingen zijn nieuw toegevoegd aan bijlage XV, onder E, Bkl:

Hollandse Kust Noord– Wijk aan Zee – Beverwijk
Hollandse Kust Noord Landstation – Wijk aan Zee
Hollandse Kust West – Wijk aan Zee – Beverwijk

Hollandse Kust Zuid Landstation – Maasvlakte
IJmuiden Ver – Maasvlakte
Platformen Borssele Alpha en Beta – Borssele
Platform Hollandse Kust Noord Alpha – Hollandse Kust Noord Landstation
Platformen Hollandse Kust West Alpha en Beta – Hollandse Kust Noord Landstation
Platform IJmuiden Ver Alpha – Borssele
Platformen IJmuiden Ver Beta en Gamma – Maasvlakte
Platform Nederwiek 1 – Borssele
Platform Nederwiek 2 – Maasvlakte

Daarnaast zijn aanvullend enkele wijzigingen aangebracht in de benamingen van hoogspanningsverbindingen. Onder andere zijn binnen bestaande verbindingen de benamingen van klantstations toegevoegd die onderdeel zijn van het hoogspanningsnet. Daarnaast zijn enkele correcties doorgevoerd in de benamingen van stations. Hiermee worden enkele omissies hersteld en wordt een zo accuraat mogelijk overzicht gegeven van de hoogspanningsverbindingen waar de artikelen 5.156, derde lid, en 5.159 Bkl op zien.

2.2 Technische wijzigingen

Zoals hiervoor is toegelicht, betreft het andere deel van de wijzigingen puur technische punten. Daarvoor geldt dat onderdelen van het voor de inwerkingtreding van de Ow geldende recht niet of niet goed zijn omgezet naar het nieuwe stelsel. Bij de technische wijzigingen gaat het om de volgende onderwerpen:

- 1) het op of in de bodem brengen van meststoffen (paragraaf 2.2.1 van de toelichting);
- 2) natuur (paragraaf 2.2.2 van de toelichting); en
- 3) overige technische wijzigingen (paragraaf 2.2.3).

Hieronder worden deze wijzigingen nader toegelicht.

2.2.1 Het op of in de bodem brengen van meststoffen

Het verbod om meststoffen aan te wenden als de bodem tegelijkertijd wordt bevoeid of beregend

In punt 1, onderdeel 3, onder b, van bijlage III van de Nitraatrichtlijn worden lidstaten verplicht het gebruik van mest te beperken, daarbij rekening houdend met onder meer irrigatie. In artikel 3b Besluit gebruik meststoffen was daarom de bepaling opgenomen dat de daar genoemde meststoffen in de periode van 1 september tot en met 31 januari niet gebruikt mogen worden als de bodem tegelijkertijd wordt bevoeid, beregend of geïnfiltreerd, waarbij onder infiltratie werd verstaan het aanvoeren van water op of onder het grondoppervlak door middel van een buizen- of slangenstelsel. Grote hoeveelheden water verhinderen namelijk de opname door het gewas en bevorderen het uitspoelen van mineralen naar het grondwater.

Met de inwerkingtreding van de Ow is het Besluit gebruik meststoffen ingetrokken en zijn de bepalingen over het aanwenden van meststoffen opgenomen in het Bal. Het verbod om meststoffen aan te wenden als de bodem tegelijkertijd wordt bevoeid of beregend, is nu opgenomen in de artikelen 4.1186 en 4.1205 Bal. Het verbod om meststoffen aan te wenden als de bodem tegelijkertijd met water wordt geïnfiltreerd, wordt daarin niet genoemd. Het is, gelet op bijlage III van de Nitraatrichtlijn, de bedoeling dat dit verbod onverkort van toepassing blijft. In die bijlage is immers opgenomen dat bij bemesting rekening wordt gehouden met, onder meer, de bodemgesteldheid, neerslag en irrigatie. Met deze wijziging in artikel I, onder C, is daarom aan de artikelen 4.1186 en 4.1205 Bal toegevoegd dat het verbod ook geldt als tegelijkertijd met het op of in de bodem brengen van meststoffen water op of onder de grondoppervlakte wordt gebracht door middel van een buizen- of slangenstelsel.

Het op de bodem brengen van meststoffen (behalve zuiveringsslib) op steile hellingen

In artikel 4.1191 Bal wordt het op of in de bodem brengen van meststoffen (behalve zuiveringsslib) op steile hellingen gereguleerd. In beginsel is het verboden om meststoffen op of in de bodem te brengen op hellingen met een hellingspercentage van 7% of meer. Voor hellingen met een hellingshoek van minder dan 18% geldt een uitzondering voor dierlijke meststoffen op niet-beteelde gronden, mits voldaan wordt aan de in artikel 4.1191, tweede lid, opgenomen voorwaarden. Percelen op deze hellingen mogen worden bemest als uiterlijk acht dagen na het

bemesten een gewas wordt ingezaaid. Als mais, aardappelen of bieten worden ingezaaid, gelden aanvullende voorwaarden. Deze voorwaarden zijn al opgenomen in het tweede lid, onderdeel b, onder 1° en 2°. Deze voorwaarden waren tot de inwerkingtreding van de Ow opgenomen in artikel 6b Besluit gebruik meststoffen.

Anders dan in artikel 4.1191 Bal, waren in artikel 6b, vierde lid, Besluit gebruik meststoffen bepalingen opgenomen over wat voor de toepassing van de voorwaarden als de lengte van een perceel wordt gezien en wat als de breedte. Dit was noodzakelijk omdat de bepaling van de lengte en de breedte van een perceel in het kader van het op of in de bodem brengen van meststoffen op steile hellingen kan afwijken van de gangbare bepaling over wat de lengte en breedte is. In het Besluit gebruik meststoffen werd bepaald dat de lengte van een perceel de zijde is die de grootste hoek vormt met de hoofdrichting van de hoogtelijnen. De breedte wordt dan gevormd door de zijde van het perceel die de kleinste hoek vormt met de hoofdrichting van de hoogtelijnen.

Omdat de bepaling van lengte en breedte in het kader van artikel 4.1191 kan afwijken van de gangbare bepaling, is het noodzakelijk dit uitdrukkelijk te regelen. Met deze wijziging in artikel I, onder D, is daarom aan artikel 4.1191 toegevoegd wat in het kader van dat artikel als lengte en als breedte van een perceel (of deel daarvan) wordt gezien. Omdat bij de vaststelling van de lengte en breedte gerekend wordt met percelen of delen daarvan is ook het tweede lid aangepast. In dat lid is in onderdeel b de term 'gronden' telkens vervangen door 'percelen of delen daarvan'. Dat laatste is nodig omdat op grond van de begripsbepaling in artikel 4.1182, derde lid, onder c, een perceel een topografisch perceel is terwijl artikel 4.1191, tweede lid, onderdeel 2, daar niet uitsluitend op ziet.

2.2.2 Natuur

Bijlage X Bal is aangepast en geactualiseerd als gevolg van wijzigingen in de (1) geaccepteerde wetenschappelijke namen, (2) taxonomische wijzigingen over de ordening en dus aanduiding van verschillende soorten en (3) aanpassing van verouderde namen naar nieuwe wetenschappelijke inzichten. Daarmee zijn de benamingen van de soorten ook weer volledig in overeenstemming met de benamingen in bijlage B bij de CITES-basisverordening. Ook moeten verschillende soorten verwijderd worden van de bijlage die niet langer genoemd worden in bijlage B bij de CITES-basisverordening. Hierdoor is de in artikel 11.103, eerste lid, aanhef en onder c, Bal geregelde administratieplicht niet meer van toepassing, zodat ook de uitzondering daarop voor in bijlage X opgenomen soorten niet meer relevant is. Gelet op het grote aantal wijzigingen, is ervoor gekozen de bijlage in zijn geheel opnieuw vast te stellen (artikel I, onder I).

In artikel 11.99, eerste en tweede lid, Bal worden de uitzonderingen op het bezitsverbod van dieren of planten, producten of eieren van de soorten genoemd in bijlage A, B, C of D bij de CITES-basisverordening geregeld. Deze uitzonderingen gelden niet voor de soorten die in het vijfde lid worden genoemd. Met deze wijziging van de soortnaam in artikel I, onder G, wordt een verouderde naam aangepast na nieuwe wetenschappelijke inzichten.

2.2.3 Overige technische wijzigingen

Wat betreft de overige technische wijzigingen, herstelt het besluit de volgende punten:

- in artikel 1.1a, tweede lid, Bal werd niet vermeld dat het Bal mede is gebaseerd op de artikelen 78, 79 en 80 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (artikel I, onder A);
- in artikel 3.4, tweede lid, onderdeel d, was abusievelijk niet de zinsnede 'en andere mobiele stookinstallaties' opgenomen (artikel I, onder B);
- in artikel 11.51, tweede lid, Bal was abusievelijk de zinsnede 'of met betrekking tot voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van bij de ministeriële regeling aangewezen soorten' opgenomen (artikel I, onder F);
- in artikel 11.101, tweede lid, Bal was de uitzondering voor aantoonbaar legaal in het buitenland verkregen dieren niet opgenomen (artikel I, onder H);
- in artikel 11.67, eerste lid, onder a, onder 1°, Bkl was nu geregeld dat, conform de verplichting uit artikel 11 van de Habitatrichtlijn, de monitoring van de staat van instandhouding van de op grond van de Habitatrichtlijn te beschermen habitats en soorten

van communautair belang geldt voor alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogelsoorten (artikel II, onder D);

- artikel 10.36a, eerste lid, Ob bevatte een onvolledige formulering van trekvogels (artikel III, onder B); en
- in artikel 13.14 van het Ob was niet geregeld dat de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en de inspecteur-generaal der mijnen op verzoek gegevens verstrekken die zij beheren in verband met het verrichten van de werkzaamheden die tot de uitvoerings- en handhavingstaak behoren of daarmee samenhangen (artikel III, onder C).

Naast de hiervoor beschreven technische wijzigingen, bevat het besluit andere technische verbeteringen van ondergeschikte aard, zoals het corrigeren van verschillende foutieve verwijzingen en het verwijderen van een tangconstructie. De technische verbeteringen waar het hier om gaat, worden in het artikelsgewijze deel van deze nota van toelichting toegelicht.

3. Verhouding tot hoger recht

De grondslag voor dit besluit is de Ow, inclusief de inmiddels vastgestelde aanvullingen en wijzigingen daarvan.

4. Gevolgen van dit besluit

De puur technische punten zoals het oplossen van verschrijvingen, inconsistenties en herstel van onjuiste verwijzingen, in dit verzamelbesluit hebben geen gevolgen voor de regeldruk. De wijzigingen die omissies herstellen, leiden ertoe dat onbedoelde en onvoorziene gevolgen van die omissies worden hersteld. Dit voorkomt ongewenste gevolgen van de overgang naar het nieuwe stelsel. De wijzigingen als gevolg van het PEH leiden ook niet tot nieuwe lasten. Hoogspanningsverbindingen met een spanningsniveau van 220 kV of hoger worden gerealiseerd met toepassing van een projectbesluit door de Minister van Klimaat en Groene Groei in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, gelet op artikel 20a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998. De hoogspanningsverbindingen die in dit besluit zijn aangewezen, zijn al onherroepelijk en maken deel uit van de omgevingsplannen van gemeenten. De actualisatieslag van de 220/380 kV hoogspanningsverbindingen in het Bkl vraagt gemeenten daarom niet tot het aanpassen van het omgevingsplan.

5. Uitvoering, toezicht en handhaving

Gedurende de internetconsultatie is een ontwerp van dit verzamelbesluit voor een uitvoerings- en handhavingstoets voorgelegd aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM).

RVO

RVO constateert dat met dit verzamelbesluit verschillende wijzigingen van ondergeschikte aard zijn aangebracht in de het Bal, het Bkl en het Ob. De wijzigingen zijn in lijn met de taken die RVO uitvoert. Om deze reden is er geen impact op de taken die RVO uitvoert.

RVO heeft nog gewezen op een inhoudelijke onvolkomenheid in de tekst van de consultatieversie van artikel 11.67, eerste lid, onder a, onder 1°. In reactie hierop wordt opgemerkt dat dit in de tekst van dit artikel is verwerkt.

NVWA

NVWA heeft geen aanleiding gezien een schriftelijke reactie op het verzamelbesluit te sturen.

SodM

SodM merkt op dat het door de toevoeging van artikel 13.14 van het Ob extra kosten zal moeten maken voor het aanschaffen van een digitale voorziening (zoals Inspectieview Milieu) om gegevens te kunnen uitwisselen tussen bestuursorganen en instanties in het kader van toezicht en handhaving. Ook zal de digitale voorziening moeten worden verduidelijkt door middel van een handleiding en eventuele begeleiding van medewerkers. SodM ziet deze kosten graag vergoed.

In reactie hierop wordt opgemerkt dat artikel 13.14 Ob, waarin wordt verwezen naar artikel 18.25 Ow, er niet toe verplicht dat gebruik wordt gemaakt van Inspectieview Milieu. Ook op basis van vragen kunnen gegevens worden verstrekt. De gegevens van SodM zijn maar in zeer beperkte mate interessant voor andere inspectiediensten en deze gegevens zijn al op andere wijze openbaar, waardoor weinig toegevoegde waarde wordt gezien in het pro-actief delen van gegevens in Inspectieview Milieu. Geconstateerd wordt dat de wijziging gelet op het voorgaande nauwelijks consequenties heeft voor SodM, waardoor er geen structurele extra kosten zijn te verwachten.

6. Evaluatie

Deze wijzigingen vergen geen aparte evaluatie. Evaluatie vindt plaats als onderdeel van de evaluatie van het stelsel van de Ow.

7. Consultatie en advies

7.1 Algemeen

Op grond van artikel 23.4, eerste lid, Ow wordt eenieder in de gelegenheid gesteld om gedurende een periode van ten minste vier weken langs elektronische weg opmerkingen te maken over het ontwerp van een AMvB. De internetconsultatie van dit verzamelbesluit heeft plaatsgevonden in de periode van 27 mei tot en met 7 juli 2025.

Er zijn bij de internetconsultatie in totaal 5 reacties ontvangen, namelijk van TenneT, drie burgers en een adviesbureau. Ook is er een reactie ontvangen vanuit de VNG. Vanuit het IPO is er geen aanleiding gezien om te reageren op het verzamelbesluit. De UvW heeft geen gebruik gemaakt van de geboden mogelijkheid tot een reactie. Het ontwerp van dit besluit is daarnaast voorgelegd aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk (verder: ATR).

In artikel 23.5 Ow is de betrokkenheid van het parlement voor dit verzamelbesluit via de voorhangprocedure geregeld. Voorhang betekent dat de voordracht van een besluit aan de Koning ter verkrijging van een advies van de Afdeling advisering van de Raad van State niet eerder wordt gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd. Dit besluit bevat zoals beschreven in hoofdstuk 1 inhoudelijke wijzigingen die verband houden met de vaststelling van het PEH, zodat voorhang in dit geval is vereist.

7.2 Reacties op het in consultatie gebrachte ontwerp van dit verzamelbesluit

Inhoudelijke wijzigingen in verband met de vaststelling van het PEH

De VNG heeft opgemerkt dat het de voorgestelde wijziging van bijlage XV bij het Bkl niet goed kan volgen. Voorgesteld wordt om Bijlage XV bij het Bkl te wijzigen en wordt in sub C opgesomd wat de locaties voor een hoogspanningsverbinding zijn. Bij de wijziging van de bijlage ontbreekt een toelichting. Daardoor is het lastig te duiden hoe de locaties precies wijzigen. Het gaat daarmee met name om de locaties die nu ook al in deze bijlage staan, maar die in het wijzigingsvoorstel terugkeren in een combinatie met andere locaties dan de huidige genoemde combinaties in de bijlage. Daardoor is het voor de VNG onduidelijk of het al dan niet om een andere locatie gaat of dat met de wijziging sprake is van een andere 'route' van de hoogspanning. Mede in aanmerking genomen dat de locaties zoals nu opgenomen in het Verzamelbesluit al in onherroepelijke besluiten zijn vastgelegd, is het temeer van belang dat in de Nota van toelichting inzichtelijk wordt uitgelegd hoe de oude en nieuwe situatie zich tot elkaar verhouden en hoe de bijlage dus moet worden gelezen. Naar aanleiding van de reactie van de VNG is de toelichting aangevuld met een omschrijving van de hoogspanningsverbindingen die met dit verzamelbesluit aan bijlage XV, onder C zijn toegevoegd.

TenneT heeft aangegeven nog enkele stations en verbindingen te missen en gevraagd deze verbindingen alsnog toe te voegen. In reactie hierop is bijlage XV, onder C, Bkl aangevuld met enkele verbindingen en stations waarvoor al een onherroepelijk besluit is genomen.

Een anonieme inzender wijst erop dat er naast de waarborglocaties voor kerncentrales ook waarborglocaties voor de eindberging van radioactief afval moeten worden aangewezen. Nu is de

voorlopige planning dat na 2050 de locatiekeuze wordt opgestart. Als er geen waarborglocaties worden gereserveerd, is het mogelijk dat er op de potentieel geschikte locaties ruimtelijke ontwikkelingen gaan plaatsvinden die de aanleg van een eindberging verhinderen. In reactie hierop geldt dat de locatiekeuze voor een eindberging niet wordt opgestart in 2050, maar dat rond 2050 een locatiekeuze gemaakt moet worden. Het traject om deze keuze te maken start in 2025. Deze reactie heeft dus niet tot wijziging van het verzamelbesluit geleid.

Mer-plichtige activiteiten

De VNG heeft ook opgemerkt dat het de voorgestelde wijziging van Bijlage V bij het Ob niet kan goed volgen. Voorgesteld wordt om in Bijlage V, in rij J12, in de kolom met het opschrift "Kolom 4", "Het omgevingsplan" te vervangen door "Het landinrichtingsprogramma en, in voorkomend geval, het landinrichtingsbesluit". Deze wijziging is volgens de VNG niet terecht, omdat – kort gezegd – een programma plan-mer-plichtig is en nooit het kolom 4-besluit op Bijlage V kan zijn. Het landinrichtingsprogramma en het landinrichtingsbesluit zijn provinciale bevoegdheden. De gemeente kan in een omgevingsplan ook besluiten over landinrichting in de zin van de Mer-richtlijn opnemen. Het omgevingsplan is bovendien het vangnetbesluit voor mer-plichtige activiteiten. Om die reden verzoekt de VNG om in Bijlage V, in rij J12, het omgevingsplan als kolom 4-besluit niet te laten vervallen en dus niet te vervangen door het landinrichtingsprogramma en landinrichtingsbesluit.

Deze reactie maakt duidelijk dat dit punt verder uit dient te worden gezocht. Gelet hierop en op de planning van het verzamelbesluit wordt de voorgenomen wijziging (tijdelijk) ingetrokken.

Overig

Een anonieme inzender wijst erop dat het verzamelbesluit geen enkele wijziging van de BES-regels bevat en vraagt zich af of de BES-regels wel worden onderhouden. In reactie hierop wordt opgemerkt dat de Omgevingswet niet van toepassing is op de BES-eilanden. Daarom bevat het verzamelbesluit geen enkele wijziging van de BES-regels.

Reactie die niet dit verzamelbesluit betreft

Een masterstudent heeft de internetconsultatie van het concept-verzamelbesluit aangegrepen om te reageren op de Invoeringswet Omgevingswet. Hij is tegen een discrepantie in die wet aangelopen. Deze reactie valt buiten de reikwijdte van het verzamelbesluit. Met het verzamelbesluit worden namelijk geen wijzigingen in de Invoeringswet Omgevingswet gedaan. Deze reactie zal nader worden gezien bij de voorbereiding van een ander wijzigingstraject.

7.3 Advies ATR over het ontwerpbesluit

De ATR geeft aan dat de regeldruk voldoende in kaart is gebracht. ATR heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies omdat het geen significante gevolgen voorziet voor de regeldruk.

7.4 Parlementaire betrokkenheid

[PM: weergave reacties]

8. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 juli 2026. Dit is in overeenstemming met het beleid inzake de vaste verandermomenten.

II. ARTIKELSGEWIJS

Met dit besluit zijn verschillende wijzigingen van ondergeschikte aard aangebracht in het Bal, het Bkl en het Ob. In het opschrift van de onderdelen is tussen vierkante haken [...] aangegeven wat de wettelijke grondslag van deze wijzigingen is.

Artikel I (wijziging Bal)

Onderdeel A (artikel 1.1a Bal) [artikelen 78, 79 en 80 Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden]

Met deze wijziging wordt een omissie hersteld die zich heeft voorgedaan bij de omzetting van enkele bepalingen van het Activiteitenbesluit milieubeheer naar het Bal.

Het Activiteitenbesluit milieubeheer bevatte een aantal bepalingen over gewasbeschermingsmiddelen met een wettelijke grondslag in de artikelen 78, 79 en 80 Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Bij de omzetting van die bepalingen naar het Bal is abusievelijk niet verwezen naar deze artikelen van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Om onduidelijkheid over de grondslag te voorkomen wordt in artikel 1.1a, tweede lid, uitdrukkelijk vermeld dat het Bal mede is gebaseerd op de artikelen 78, 79 en 80 Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Daarmee is expliciet gemaakt dat bij overtreding van de bepalingen over gewasbeschermingsmiddelen (de artikelen 4.723c tot en met 4.723h Bal) gebruik kan worden gemaakt van het handhavingsinstrumentarium van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. In dat kader kan onder meer op grond van artikel 90 van die wet een bestuurlijke boete worden opgelegd.

Onderdeel B (artikel 3.4 Bal) [artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, Ow]

Met artikel 3.4, tweede lid, onderdeel d, van het Bal is een technische omzetting beoogd van artikel 3.7, eerste lid, onderdeel d, van het Activiteitenbesluit milieubeheer. In dat artikelonderdeel was bepaald dat de regels over stookinstallaties niet van toepassing zijn op mobiele machines als geregeld in Richtlijn 97/68/EG (thans: Verordening (EU) 2016/1628) en andere mobiele stookinstallaties. Bij de omzetting is verzuimd om de toevoeging 'en andere mobiele stookinstallaties' over te nemen. Dit wordt met de wijziging van artikel 3.4, tweede lid, alsnog gedaan.

Deze wijziging is doorgevoerd na de internetconsultatie van het ontwerp van het besluit.

Onderdeel C (artikelen 4.1186 en 4.1205 Bal) [artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, Ow]

Met dit onderdeel wordt de zinsnede 'of als tegelijkertijd water op of onder het grondoppervlak wordt gebracht door middel van een buizen- of slangenstelsel' toegevoegd aan de artikelen 4.1186 en 4.1205 Bal. Zoals in het algemene deel van de toelichting is toegelicht, wordt hiermee geregeld dat het verbod om meststoffen aan te wenden als de bodem tegelijkertijd wordt bevoeid of beregend ook geldt als tegelijkertijd met het op of in de bodem brengen van meststoffen water op of onder de grondoppervlakte wordt gebracht door middel van een buizen- of slangenstelsel.

Onderdeel D (artikel 4.1191 Bal) [artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, Ow]

Met dit onderdeel wordt een lid toegevoegd aan artikel 4.1191 Bal. Zoals in het algemene deel van de toelichting is toegelicht, ziet deze bepaling op het op of in de bodem brengen van meststoffen (behalve zuiveringsslib) op steile hellingen. Met deze wijziging is aan artikel 4.1191 toegevoegd wat in het kader van dat artikel als lengte en als breedte van het perceel wordt gezien.

Onderdeel E (artikel 4.1218 Bal) [artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder p, Ow]

Met de inwerkingtreding van de Ow per 1 januari 2024 is de Wet inrichting landelijk gebied ingetrokken. In artikel 4.1218, onderdeel a, onder 2°, Bal is ten onrechte een verwijzing naar deze wet opgenomen. Met deze wijziging wordt de juiste verwijzing en terminologie van de Ow opgenomen ter vervanging van een ruilplan op grond van een inrichtingsplan, als bedoeld in artikel 17 Wet inrichting landelijk gebied.

Onderdeel F (artikel 11.51 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, in samenhang met artikel 5.2, derde lid, Ow]

In artikel 11.51, tweede lid, Bal wordt de abusievelijk opgenomen zinsnede 'of met betrekking tot voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van bij de ministeriële regeling aangewezen soorten' geschrapt. Artikel 11.51, tweede lid, verwijst naar artikel 11.47 Bal. Die bepaling voorziet in de aanwijzing als vergunningplichtige flora- en fauna-activiteiten van

activiteiten in het kader van onder meer handel die betrekking hebben op individuele exemplaren van beschermde dier- en plantensoorten. Artikel 11.47 heeft geen betrekking op voortplantingsplaatsen, rustplaatsen en eieren, zodat ook de vrijstelling van de vergunningplicht bij ministeriële regeling op grond van artikel 11.51, tweede lid, daarop geen betrekking kan hebben. Schadelijke handelingen met betrekking tot voortplantingsplaatsen, rustplaatsen en eieren vallen wel onder de flora- en activiteiten die op grond van artikel 11.46 Bal zijn aangewezen als vergunningplichtige flora- en fauna-activiteiten. Een vrijstelling voor die handelingen kan worden verleend door de provincie bij omgevingsverordening op grond van artikel 11.50, of bij ministeriële regeling op grond van artikel 11.51, eerste lid, Bal.

Onderdeel G (artikel 11.99 Bal) [artikel 4.3, tweede lid, aanhef en onder a, Ow]

Met deze wijziging wordt artikel 11.99, vijfde lid, onder g, Bal gewijzigd. Zoals in het algemene deel van de toelichting is toegelicht, wordt met deze wijziging van deze soortnaam een verouderde naam aangepast na nieuwe wetenschappelijke inzichten.

Onderdeel H (artikel 11.101 Bal) [artikel 4.3, derde lid, aanhef en onder d, Ow]

Bij de omzetting in artikel 11.101 Bal van de regels over de handel in wild die voorheen waren opgenomen in artikel 3.25 Besluit natuurbescherming in samenhang met artikel 3.22 Regeling natuurbescherming, is abusievelijk de uitzondering voor aantoonbaar legaal in het buitenland verkregen dieren weggelaten. Het betreft wildsoorten die niet vallen onder Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn of het CITES-basisverdrag, waarvoor op grond van artikel 5 Benelux-overeenkomst inzake jacht en vogelbescherming een verbod op handel en vervoer moet worden ingesteld om stroperij tegen te gaan. Als dieren van deze soorten aantoonbaar zijn verkregen overeenkomstig de regels van het land van herkomst, zodat stroperij is uitgesloten, moeten handel en vervoer worden toegestaan, ook al omdat anders sprake zou zijn van een oneigenlijke handelsbeperking.

Dat nu sprake is van een omissie op dit punt in artikel 11.101 Bal, blijkt overigens ook uit het artikelsgewijze deel van de nota van toelichting van het Aanvullingsbesluit natuur Ow, waar wordt opgemerkt: "Het tweede lid van artikel 11.101 voorziet in een uitzondering op dit verbod voor twee situaties. Op grond van het tweede lid, aanhef en onder a, geldt een uitzondering als de dieren aantoonbaar zijn verkregen overeenkomstig de regimes voor jacht of op grond van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit of een vrijstelling van de omgevingsvergunningplicht voor een flora- en fauna-activiteit, of legaal in het buitenland zijn verkregen."

Deze omissie wordt met de voorziene wijziging van artikel 11.101, tweede lid, onderdeel a, Bal, hersteld.

De wijziging in artikel 11.101, tweede lid, onderdeel b, is uitsluitend van redactionele aard.

Onderdeel I (Bijlage X bij artikel 11.103, eerste lid, onder c, onder 2° Bal) [artikel 4.3, tweede lid, aanhef en onder a, Ow]

Met deze wijziging wordt Bijlage X Bal opnieuw vastgesteld. Zoals in het algemene deel van de toelichting is toegelicht, moet deze bijlage worden aangepast en geactualiseerd als gevolg van wijzigingen in de geaccepteerde wetenschappelijke namen, taxonomische wijzigingen over de ordening en dus aanduiding van verschillende soorten en aanpassing van verouderde namen naar nieuwe wetenschappelijke inzichten. Ook moeten verschillende soorten verwijderd worden die niet langer genoemd worden in bijlage B bij het CITES-basisverdrag.

Artikel II (wijziging Bkl)

Onderdeel A (artikel 3.59 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid Ow]

De wijziging van artikel 3.59 is redactioneel van aard. In de formulering van het huidige artikel is taalkundig sprake van een tangconstructie. In het laatste deel van dat artikel worden verschillende specifieke maatregelen genoemd die raken aan het eigendomsrecht. Deze maatregelen kunnen – evenals andere maatregelen – worden ingezet voor Natura 2000-gebieden, als instandhoudingsmaatregel gericht op het realiseren van de instandhoudingsdoelen, of als passende

maatregel om verslechtering van de kwaliteit van het gebied en significante verstoring van soorten te voorkomen. Het gebruik van de tangconstructie in de formulering roept in de praktijk soms de vraag op of het laatste deel van het artikel alleen terugslaat op onderdeel b (passende maatregelen) of ook op onderdeel a (instandhoudingsmaatregelen). Om alle onduidelijkheid te voorkomen, wordt dat deel van het artikel met deze wijziging opgenomen in een tweede lid, waarbij wordt verwezen naar zowel de instandhoudingsmaatregelen als de passende maatregelen, bedoeld in het eerste lid. Daarmee geldt materieel hetzelfde als voorheen op grond van de artikelen 2.5 en 2.6 van de Wnb, die het Aanvullingsbesluit natuur Ow beoogde beleidsneutraal om te zetten in de Ow (zie: nota van toelichting blz. 93, 172-174, 3.26-327; Stb. 2021, 22).

Daarnaast wordt met de onderhavige wijziging een foute verwijzing hersteld: abusievelijk werd verwezen naar het vierde lid van artikel 2.19 Ow voor de verwijzing naar de grondslag voor de algemene maatregel van bestuur waarin de gevallen worden geregeld waarin niet het provinciebestuur maar de verantwoordelijke minister de instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen treft; die grondslag staat in het vijfde lid van artikel 2.19 Ow.

Onderdeel B (artikel 3.62 Bkl) [artikel 2.19, vijfde lid, aanhef en onder b, Ow]

Artikel 3.62 Bkl regelt de verantwoordelijkheid tussen de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en de Ministers van Infrastructuur en Waterstaat en Defensie voor het nemen van maatregelen voor Natura 2000-gebieden. In dit artikel werd eerst verwezen naar artikel 2.18, eerste lid, onder f, onder 2°, Ow. Onderdeel f regelt de verantwoordelijkheid van het provinciebestuur voor de beheersing van geluid afkomstig van specifiek aangewezen wegen, lokale spoorwegen en industrieterreinen. Dit is gewijzigd naar artikel 2.18, eerste lid, onder g, onder 2°, Ow dat de verantwoordelijkheid regelt van het provinciebestuur voor het nemen van maatregelen in Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden.

Onderdeel C (artikel 8.74l Bkl) [artikel 5.2, derde lid, Ow]

Aan het slot van artikel 8.74l, eerste lid, onder b, onder 4°, is na de puntkomma per abuis "of" opgenomen, terwijl de opsomming nog enkele onderdelen doorgaat. Hiermee wordt dit gecorrigeerd.

Deze wijziging is doorgevoerd na de internetconsultatie van het ontwerp van het besluit.

Onderdeel D (artikel 11.67 Bkl) [artikel 20.1, vierde lid, in samenhang met artikel 20.4, aanhef en onder c en k, Ow]

In artikel 11.67, eerste lid, aanhef en onder a, Bkl wordt uitvoering gegeven aan de verplichting uit artikel 11 Habitatrichtlijn inzake de monitoring van de staat van instandhouding van de op grond van de Habitatrichtlijn te beschermen habitats en soorten van communautair belang. Het artikel heeft daarnaast betrekking op vogelsoorten, nu ook in het kader van de Vogelrichtlijn zicht moet worden gehouden op de ontwikkelingen over de staat van instandhouding. De verantwoordelijkheid voor het toezicht ligt op landelijk niveau bij de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, die daarvoor verschillende bronnen gebruikt en ook gegevens van provincies ontvangt. Ten onrechte is voor vogels de formulering nu beperkt tot vogelsoorten, genoemd in bijlage I bij de richtlijn, en van geregeld voorkomende trekvogelsoorten, waarvoor ook speciale beschermingszones op grond van artikel 4 richtlijn moeten worden aangewezen. De reikwijdte van de Vogelrichtlijn is ruimer: onder meer de verplichting om voor vogels de vereiste staat van instandhouding te realiseren (artikel 2), de verplichting om beschermings- en herstelmaatregelen te treffen (artikel 3) en het systeem van verboden en afwijkingen (artikelen 5 en 9) zien op alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogelsoorten. Het door het Rijk uit te oefenen toezicht op de staat van instandhouding is dus relevant voor al die soorten. De formulering van artikel 11.67, eerste lid, onder a, Bkl wordt door deze wijziging daarmee in overeenstemming gebracht.

Onderdeel E (Bijlage XV bij artikel 5.156 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Met dit onderdeel worden wijzigingen aangebracht in bijlage XV bij artikel 5.146, onder A, B en C, Bkl. Zoals in het algemene deel van de toelichting is toegelicht, worden hiermee locaties voor

grootschalige elektriciteitsopwekking, een kernenergiecentrale en een hoogspanningsverbinding gewijzigd.

Artikel III (wijziging Ob)

Onderdeel A (artikel 10.6b Ob) [artikel 2.19, vijfde lid, aanhef en onder a, onder 2 en 3°, Ow]

In artikel 10.6b, Ob wordt geregeld dat de Minister voor Natuur en Stikstof (nu: de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) zorgdraagt voor de bekendmaking van een kwantificering van de instandhoudingsdoelstellingen voor de in Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden te beschermen habitats en soorten en van rode lijsten met bedreigde of speciaal gevaar lopende dier- en plantsoorten. In dit artikel werd zowel onder a als onder b ten onrechte verwezen naar artikel 2.19, vierde lid, Ow. De kwantificering van de instandhoudingsdoelstellingen waar artikel 10.6b, aanhef en onder a, Ob op ziet, wordt namelijk geregeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 2°, Ow. De rode lijsten waar artikel 10.6b, aanhef en onder b, Ob op ziet, wordt geregeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, Ow. Dat wordt hersteld met deze wijziging.

Onderdeel B (artikel 10.36a Ob) [artikel 20.6, eerste lid, onder a, in samenhang met artikel 20.7, onder a en e, Ow]

In artikel 10.36a Ob is de plicht tot het verstrekken van gegevens geregeld ten behoeve van de rapportages die de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur moet verzenden aan de Europese Commissie in het kader van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Deze verplichting was voorheen in artikel 1.8, derde lid, Wnb geregeld. Abusievelijk is het verstrekken van gegevens over de voortgang van de inspanningen voor het bereiken van de doelstellingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, waarvan de verplichting tot het monitoren van de voortgang wel in artikel 11.67, eerste lid, onder b, en derde lid, Bkl is opgenomen, niet toegevoegd aan artikel 10.36a Ob. Verder was in de formulering van het eerste lid, onderdeel b, onder 1°, waar beoogd werd te verwijzen naar 'trekvogels', een niet volledige formulering opgenomen. Voorheen was een en ander geregeld in artikel 1.12, vierde lid, Wnb. De geconstateerde verzuimen worden hersteld met de deze wijziging.

Onderdeel C (artikel 13.14 Ob) [artikel 18.25, tweede lid, onder a, Ow]

Artikel 13.14 van het Ob regelt de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de korpschef, en het Openbaar Ministerie op verzoek gegevens verstrekken die zij beheren in verband met het verrichten van de werkzaamheden die tot de uitvoerings- en handhavingstaak behoren of daarmee samenhangen, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, van de Ow. Abusievelijk zijn de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en de inspecteur-generaal der mijnen niet in deze bepaling vermeld, terwijl zij werkzaamheden verrichten die tot de uitvoerings- en handhavingstaak behoren of daarmee samenhangen. Artikel 13.14 van het Ob is hierop aangepast.

Deze wijziging is doorgevoerd na de internetconsultatie van het ontwerp van het besluit.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

De Minister van Klimaat en Groene Groei,

